

Årsplan

2023-2024

Botnhamn/Fjordgård barnehage

Godkjent av SU i Botnhamn barnehage den 21.06.2023

Innhold

Innledning	3
Om barnehagen	3
Formål og innhold	4
Omsorg.....	4
Lek	5
Danning	6
Læring	7
Vennskap og fellesskap.....	8
Kommunikasjon og språk	9
Samarbeid.....	10
Foreldresamarbeid	10
Tilvenning.....	10
Eksternt samarbeid.....	11
Pedagogisk virksomhet.....	11
Barnehagens pedagogiske virksomhet	11
Medvirkning	12
Tilrettelegging for barn som trenger ekstra hjelp og støtte	12
Digital praksis	13
Progresjonsplan for fagområdene.....	14
Kommunale satsingsområder	21
1. Inkluderende barnehagemiljø	21
2. Helsefremmende oppvekst – HOPP.....	22
Planleggingsdager	25
Sommerstengt barnehage.....	25
Kildehenvisning.....	25

Innledning

Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i [Rammeplanen](#) og [Barnehageloven](#).

Barnehagens verdigrunnlag skal formildes, praktiseres og oppleves i aller deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.

Barnehagens samfunnsmandat er, i nært samarbeid og forståelse med barnas hjem, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning.

Årsplanen skal også vise hvordan barnehagen følger opp felles målsettinger i kommunale satsingsområder. Våre satsingsområder er:

1. HOPP - helsefremmende oppvekst.

HOPP ønsker å gi alle barn i Senja kommune en sunn, aktiv og trygg oppvekst gjennom økt oppmerksomhet på kost og ernæring, barnas psykiske helse og fysisk aktivitet.

2. Inkluderende barnehagemiljø

Gjennom dette satsingsområdet skal det jobbes systematisk og helhetlig for at alle barn skal få oppleve tilhørighet og være en del av fellesskapet i barnehagen.

Om barnehagen

Botnhamn barnehager er en to- avdelings barnehage. En avdeling i Botnhamn og en i Fjordgård. Til sammen er det 81 plasser og tilbudet gis til barn i alderen 1 – 5 år. Barnegruppas størrelse varierer ut ifra etterspørsel og kan utvides begrunnet i nok areal i barnehagen. Fra 15.08.2023 har barnehagen en grunnbemanning på 7,6 årsverk, og 33 barnehageplasser er i bruk. Botnhamn og Fjordgård ligger på Nord-Senja ca 6 mil fra Finnsnes. De to fiskeværerne er tettbebyggelse der fiskebruket, butikken, skolen og barnehagen er viktige institusjoner som setter preg på lokalsamfunnet. Begge avdelingene ligger nært skogen og fjæra og som brukes for pedagogiske opplegg. Barnehagene bruker og samspiller aktivt og allsidig med sitt nærmiljø. Det er et viktig pedagogisk rom og grunnlag for kvalitet i barnehagetilbudet. Barnehagen samarbeider også med barnehagene på Gibostad og Husøy med førskolegruppen. Barna får frokost, lunsj og et måltid på ettermiddagen. Begge avdelingene kan benytte seg av lekeapparat på skoleplassen.

Formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeid med dette skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling

Omsorg

Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve og bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Personalet skal:

- Være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet.
- Sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen.
- Legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre.
- Møte alle barn med åpenhet, varme og interesse, og vise omsorg for hvert enkelt barn
- Ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile.
- Støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å ta imot omsorg

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Møte alle barn med vennlighet og hilse når de kommer til barnehagen
- Anerkjenne og bekrefte alle følelser barna opplever og uttrykker
- Veileder på en omsorgsfull måte barn som har en negativ adferd over for andre barn
- Dele barna opp i mindre grupper for å bygge gode relasjoner til hvert enkelt barn og til hverandre
- Hvilestund eller rolig aktivitet for de som ikke sover

Lek

Leken skal ha en fremtredende plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur.

Personalet skal:

- Inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne
- Organisere rom, tid, og lekemateriell for å inspirere til ulike typer lek.
- Fremme et inkluderende miljø der alle barn kan delta i lek og erfare glede i lek.
- Være bevisst på egen rolle og deltakelse i barnas lek.
- Ta initiativ til lek og bidra aktivt til at alle barn får delta/deltar i leken
- Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek, og legge til rette for utvikling av leketemaer.
- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Legge til rette for at rommene er tilpasset barnas behov.
- Observere og tolke at alle har noen å leke med
- Være aktive, engasjert og delta i lek på barns premisser ute og inne
- Invitere til lek, og presentere de ulike typer leker som er i barnehagen
- Tilrettelegge for frilek, både ute og inne.
- Aktivt bruke de lekerommene vi har. Personalet skal fordeler seg samens med barna.
- Veilede barna hvis leken medføre uheldig lekemønster

Danning

Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

Personalet skal:

- Tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barns identitetsutvikling og positive selvforståelse.
- Bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.
- Støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet.
- Utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler.
- Synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Jobbe systematisk med pedagogisk opplegg som «hjerterprogrammet» og «Nelly og Hamza» i forhold til sosial kompetanse
- Gjennomføre barnesamtaler
- Bruke «Barns rettigheter kort»
- Bruke «Kroppsregler kort» fra barnehuset
- Veilede barna at de skal hilse og svare på en hyggelig måte
- Oppfordre barna til å lytte og se hverandre
- Opplegg med «Filosofiske samtaler med barn»
- Markering av samenes dag, id, og andre høytidsdager for de flerkulturelle barna i barnehagen (samarbeid med hjemmet)

Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Personalet skal:

- Legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling.
- Sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra til egen og andres læring.
- Støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner.
- Sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.
- Være oppmerksom på barnas interesser og engasjement, og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Gi barna utfordringer som fremmer den individuelle utvikling og mestring
- Jobbe mye med læring og progresjon gjennom prosjektarbeid
- Bruke fjæra og skogen som et pedagogisk rom for læring
- Deler barna inn i mindre grupper ut fra modning og alder
- Ta tak i barns undring og følge det opp
- Ha bøker og ipad tilgjengelig

Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.

Personalet skal:

- Støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner.
- Støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.
- Støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Observere og tolke at alle barna har venner
- Følge mobbeplanen for Senja kommune
- Jobbe systematisk men «hjerteprogrammer» og «Nelly og Hamza»
- Bruke «vennebøker»
- Samtaler i det daglige
- Gi barna felles opplevelser gjennom ulike aktiviteter, tur i skog og fjæra.
- Observere og være oppmerksom på at de barna som trenger ekstra støtte, for hjelpe til en positiv utvikling og trygghet.

Kommunikasjon og språk

Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom hele barnehagehverdagen.

Personalet skal:

- Anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale kommunikasjonsuttrykk, og legge til rette for involvering i samspill og samtaler.
- Være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn.
- Følge med på barnas kommunikasjon- og språkutvikling, samt fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsutfordringer.
- Bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Observere og legge til rette for aktiviteter der alle kan føle tilhørighet med f.eks. sang med konkrete og bilder, rim, regler, litteratur og tekster, eventyrbokser,
- Være lydhør og oppmerksom på barns uttrykksformer, som mimikk og kroppsspråk
- Klappe stavelser
- Være gode språkmodeller og bevist sitt eget språk
- Bruke åpne spørsmål som hvem, hva, hvor og hvordan
- Bruke «morsmal.no» språkkista, snakkepakken
- Observere og støtte de barna som har utfordring med språk

Samarbeid

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med barnas hjem.

- Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning.
- Samarbeidet mellom barnehagen og foreldre/foresatte skal alltid ha barnets beste som mål.
- Foreldresamarbeidet skal skje både på individnivå, gruppenivå, gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet:

- Skal fremme foreldrenes felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.
- Foreldrerådet består av foreldre til alle barna i barnehagen.

Samarbeidsutvalget (SU):

- Skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.
- SU består av foreldre og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert.
- Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og SU.
- Skal gjennomføre minimum 2 møter i året.

Våre tiltak for å oppnå dette:

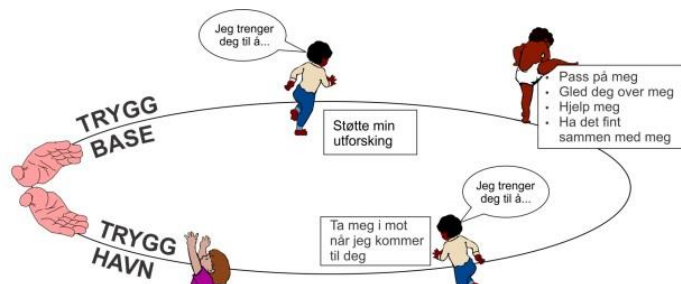
- Gjennomføre møter med SU.
- Foreldremøter, høst og vår.
- Foreldresamtaler.
- Foreldreundersøkelser annen hvert år

Tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Rutiner og organisering tilpasses slik at barnet får tid til å bli kjent og knytte relasjoner til personalet og til andre barn. Trygghetssirkelen gjennomgås med foreldre og er et grunnlag for tilvenningen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Før nytt barnehageår tilbys et foreldremøte og omvisning for nye foreldre.
- Tilbyr besøksdager før foreldre og barn, før nytt barnehageår
- Foreldre får infohefte fra barnehagen før oppstart

- Barna får en tilknytningsperson som følger barna under tilvenningen
- Oppstartsamtale

Overgang barnehage – skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

Foreldre som har skolestarter vil få denne planen som et vedlegg til årsplanen siste år i barnehagen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barnehagen har samarbeidsmøte med skolen på høsten. Der det blir planlagt for et samarbeidet for resten av barnehageåret.
- Plan for overgang barnehage skole som er felles for Senja kommune
- 5-åringene har eget opplegg i barnehagen som gjennomføres en gang i uken

Eksternt samarbeid

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon. Senja kommune har en plan med stort fokus på folkehelseperspektivet. Barns fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd, samt forebygge krenkelser og mobbing.

Nære samarbeidspartnere for å innfri dette er:

- Helsestasjon
- Barnevern
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste, PPT
- BUP
- Barnehabiliteringen UNN
- Statped

Pedagogisk virksomhet

Barnehagens pedagogiske virksomhet

- Barnehagen skal planlegge, vurdere og dokumentere det pedagogiske arbeidet.
- Planlegging skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Vurderingsarbeidet skal sikre at alle barn får et tilbud i tråd med Barnehageloven og Rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i.
- Dokumentasjon av personalets arbeid skal synliggjøre hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.
- Et etisk perspektiv skal ligge til grunn ved pedagogisk dokumentasjon av barnegruppen og enkeltbarn.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi bruker EBBA som analyseverktøy for å vurdere kvaliteten på barnehagens pedagogiske arbeid. [EBBA](#)
- Foreldreundersøkelse annen hvert år.
- Årsplan, årshjul og møter
- Refleksjoner av pedagogisk arbeid i møter med personalet
- Foreldremøter
- Visma foreldreapp
- Møter med barnevern, PPT, helsesøster
- Observasjoner og tiltak

Medvirkning

Alle barn skal få erfare å få ha innflytelse på det som planlegges og skjer i barnehagen.

Personalet skal:

- legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
- være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnets alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.
- skal legge til rette for at barna jevnlig får delta i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Tilegne seg informasjon om barns interesser gjennom observasjon og barnesamtaler og følge dette opp
- Barna skal få medvirke i planlegging av bursdagsfeiring og de forskjellige arrangement som barnehagen har
- Barna skal få påvirke sin egen barnehagedag når det gjelder valg av aktiviteter, leker og gå på tur
- Fokus på de minste barna som ennå ikke har språk ved å observere mimikk, kroppsholdning, gråt og latter. Bruke bøker, Ipad, bilder og konkrete som virkemiddel som kan støtte kommunikasjon mellom barn og barn og barn og voksne
- gripe tak i barns interesser og følge de opp

Tilrettelegging for barn som trenger ekstra hjelp og støtte

Barnehagen skal tilpasse det allmenpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger

Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og det allmenpedagogiske tilbudet.

Samisk kultur i barnehagen

Uansett om det er samiske barn eller ikke i vår barnehage, skal barnehagen synliggjøre samisk kultur.

Personalet skal:

- ha kjennskap til, og legge vekt på, at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold
- gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Synliggjøre samisk kultur gjennom hele året ved å bruke lavvoen på naturlekeplassen, sitte rundt bålplassen, høre på samisk musikk, samisk eventyr, «nordlysbarne» på ipad
- Samisk uke og feiring av den samiske nasjonaldagen 6. februar. Fargelegge det samiske flagget, dukker med samisk kofte på, personalet har kofte og skaller med, samisk eventyr og musikk, bilder med samiske begreper som kofte, skaller, lavvo. Samisk mat f.eks. samisk taco, bidos
Barna får øve på å kaste lasso

Digital praksis

Barnas digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring.

Personalet skal:

- legge til rette for at barna utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.
- delta i barnas mediebruk.
- utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Bli kjent med klokka
- Visma flyt barnehage, samarbeids-app mellom barnehage og foreldre
- Bruk av easyscope inne og ute, både planlagt og spontant
- Bruk av beebot og fotoapparat som pedagogisk aktivitet
- Bruk av ipad både som oppslagsverk og med læringsapper
- Barna tar bilder, snakke om bildene etterpå.
- Bruker Ipad med pedagogiske spill.

Progresjonsplan for fagområdene

Kommunikasjon, språk og tekst		
<p>Barna skal få utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Personalet i vår barnehage skal bidra til flerspråklig mangfold i barnegruppa.</p>		
1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrepsinnlæring for alle. • Parallelllek i barnegruppa. • Spill og regellek • Øve på å ta ordet, men samtidig lytte til andre 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte flerspråklige barn med bruk av enkle begreper, og støtte de i å bruke sitt morsmål. • Bevisstgjøring på bruk av språket i konfliktsituasjoner og sette ord på følelser. • Øve på å ta ordet, men samtidig lytte til andre. • Legge til rette for deltakelse i lek, der barna utvikler forståelse for lekeregler. • Lære å bruke språket som et hjelpemiddel i konflikter og relasjonshåndtering. • Spill og regellek 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål, og benytte hverdagspråk. • Bruke språket i konfliktsituasjoner og sette ord på følelser. • La tall og alfabet bli en del av barnehagedagen. • Preposisjoner og plassering • Fortelle og gjenfortelle. • Lære å hevde sine meninger, lytte til andre og turtaking. • Faste førskolegrupper for de eldste barna. • Spill og regellek.
<p>Hvordan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samtaler om hverdagshendelser og felles opplevelser hver dag. • Fabulerer og leker med språket. • Sang- og bevegelsesleker, rim og rytmer. • Høytlesning/lydbøker • Bruker bøker og konkrete • Personalet skal delta aktivt i aktiviteter med barna. • Oppmuntre til å snakke i plenum. • Fortelle/dramatisere eventyr/fortellinger med og uten konkrete. • Språkverktøy: <i>Steg for steg, Språkkista og Snakkepakken.</i> • Digitale verktøy for språkinnlæring • Barna får møte ordbilder, bokstaver, tall og andre symboler på avdelingen. • Gjenkjenne og øve på eget navn. 		

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn skal oppleve glede ved fysisk aktivitet, et sunt og variert kosthold. Vi skal jobbe aktivt for å styrke barnas psykiske helse og velvære.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle motoriske ferdigheter og kroppskontroll. • Glede av å være ute i naturen. • Øve seg på grov- og finmotorikk. • Lære elementær god hygiene. • Barna får øve på av- og påkledning. • Måltidene skal være en hyggelig stund sammen, med fokus på et sunt kosthold med varierte smaksopplevelser. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle motoriske ferdigheter og kroppskontroll. • Bli glad i og fortrolig med sin egen kropp til tross ulikheter. • Glede over å være ute i all slags vær. • Øve på å velge pålegg og smøre maten selv. • Lære mer om matproduksjon • Vi har fokus på hygiene og renslighet. • Lære om bakterier og vanlige sykdommer. • Mer selvstendig med toalettbesøk og av- og påkledning. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreføre motoriske ferdigheter og utholdenhet i aktiviteter. • Stole på sin egen kropp og utfordre grenser. • Utvide forståelsen for sammenhengen mellom kosthold og helse • Mer forståelse av hvordan kroppen fungerer innvendig og utvendig. • Bli mer selvstendig i hverdagsrutiner. • Få en forståelse av livets sirkel: mat-mennesker-dyr-natur-mat
<p>Hvordan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gi barna trygghet til å balansere på kanter, klatre, hinke, hoppe med samlede ben, og lære å huske/gi fart selv. La barna gå i ulendt terreng ute, og prøve å klatre. • Anerkjenne barns motoriske grov- og finmotoriske mestring. • Veilede og legge til rette for formingsaktiviteter som øver på finmotorikk. • Personalet skal være aktive og tilstedeværende voksne • Øve på å være selvstendig ved måltider. • Legge til rette for selvstendighetstrening ved toalettbesøk, håndvask og av- og påkledning. • Lære å kle seg selv, avpasset værforbehold. • Temajobb om <i>Kroppen</i>; der barna lærer mer om kroppens funksjoner sanser, psykisk og fysisk helse, kosthold og førstehjelp. • God oppstart og lang tilvenningstid til høsten der vi jobber med mangfold, relasjonsbygging og vennskap som gjennomgående tema. • Barna skal få delta i planlegging og matlaging. • <i>Snakkemedbarn.no</i>, og «Jeg vet» på Salaby gjennom Bufdir. 		

Kunst, kultur og kreativitet

I barnehagen skal barna få oppleve og skape gjennom ulike estetiske uttrykksformer. Vi skal bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for barnegruppa.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enkel fargelære. • Se og lese i bøker • Bevegelsessanger og rytmer. • Få kjennskap til ulike formingsmateriell 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mer finmotoriske aktiviteter i forming. • Rollelek og utkledning • Konstruksjonsleker • Enkel fargelære. • Samkoble farger og fargenavn. • Kjennskap til kulturelle uttrykk som billedkunst, musikk, dans, drama, språk, litteratur og film. • Utvide repertoar innenfor musikk, kunst og kultur. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sanger med flere vers, lytte til musikk • Eventyr, drama og musikk • Uttrykke følelser gjennom forming, sang, musikk og drama • Finmotorikk i tegning, maling og forming • Avansert rollelek • Kunne alle farger, lage systemer, mønster og blande farger • Få en større kjennskap til kulturelle uttrykk som billedkunst, håndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design.

Hvordan:

- Barna skal få uttrykke seg gjennom ulike estetiske virkemidler.
- Barna får kjennskap til rytmer og instrument.
- Sansemotoriske leker tilpasset alder og forutsetning.
- Bordteater, flanellograf og utkledning.
- Kunstutstilling i barnehagen.
- Delta på kulturopplevelser.
- Formingsaktiviteter med ulikt materiell.
- Månedstema; eventyr, drama og musikk, der vi har fokus på kulturformidling og estetiske uttrykksmåter.
- Personalet skal aktivt jobbe for et lærerikt samarbeid med flerkulturelle, flerspråklige og utenlandske familier.

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser, og få oppleve naturen som arena for lek og læring.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Hva: <ul style="list-style-type: none"> • Enkel begrepslære om natur • Bruke sansene i lek	Hva: <ul style="list-style-type: none"> • Tilegne seg kunnskap om natur og dyreliv. • Oppleve nærmiljøet • Teknologi blir læring • Lære om naturvern. • Sansene våre	Hva: <ul style="list-style-type: none"> • Se sammenhenger mellom dyr og mennesker. • Bruke naturen som læringsarena • Se sammenhenger og undre seg rundt forskning og eksperimenter. • Benytte teknologi for å lære mer om natur. • Se betydningen av naturvern • Sansene våre

Hvordan:

- Utforske naturen og nærmiljøet; «Småfotan.i Midt-Troms».
- Tema i barnehagen om dyr og planteliv.
- Eksperimentere med ulike naturmaterialer gjennom estetiske aktiviteter.
- Digitale verktøy sammen med barna.
- Grov- og finmotoriske aktiviteter i all slags vær, hele året.
- Tema om Natur og miljø.
- Miljøvern, gjenbruk og matsvinn
  - Blekkulf
  - Vår
  - Planter
  - Universet
  - Solsystemet

Antall, rom og form

Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagliglivet, teknologi, natur, kunst og kultur.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Hva: <ul style="list-style-type: none"> • Lære om tall • Bli kjent med enkle geometriske figurer. • Begrepslære • Former, symboler, tall og alfabet synlig for barna på avdelingene	Hva: <ul style="list-style-type: none"> • Lære om tall. • Lære mer om geometriske figurer. • Utforske mønster og former • Kjenne igjen de vanlige fargene, og vite hva de heter • Begreper • Preposisjoner • Enkel bruk av digitale verktøy	Hva: <ul style="list-style-type: none"> • Kjenne til ukedager, måneder og de forskjellige årstidene • Kjenne til bokstaver og tall • Kjenne igjen tallsymbol (terning) • Tidsbegreper: i går, i morgen, osv. • Kunne navn på ukedagene og etter hvert rekkefølgen av dem • Bli kjent med tallremse opp til 20 • Forstå sammenhengen mellom tall og mengder • Størrelser; Vekt og lengder
Hvordan: <ul style="list-style-type: none"> • Bruke tall og telling i naturlige situasjoner både inne og ute. • Synge sanger, regler, rim og eventyr med tall. • Spill og regellek. • Jobbe med preposisjoner ut fra alder og forutsetning. • Digitale verktøy; Bee-bot (programmering), nettbrett og kamera. • Lek med forming og konstruksjon.		

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal la barna få kjennskap til ulike religioner, livssyn og kulturer gjennom markering av tradisjoner og høytid. Barna skal få en begynnende forståelse av mangfoldets egenverdi, og mulighet til å utforske og undre seg over filosofiske spørsmål.

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene.

Barnehageloven § 1.

- Respekt for menneskeverdet og naturen
- Åndsfrihet
- Nestekjærlighet
- Tilgivelse
- Likeverd
- Solidaritet

1-2 år

3-4 år

5-6 år

Hva:

- «Alt vi vil at andre skal gjøre mot oss, skal også vi gjøre mot dem»
- Utvikle evne til å vise respekt, omsorg og empati for hverandre.
- Bli kjent med ulike religioner, kulturer og tradisjoner.
- Gjenkjenne følelser hos andre
- Bli bevisst på at egne handlinger påvirker andre.
- Medbestemme og ta egne valg ut fra alder og forutsetninger.
- Problemløsning og selvstendig tenking
- Samtale og filosofere over grunnleggende spørsmål (natur, liv og død).
- Motvirke mobbing og krenking av barn i barnehagen.

Hvordan:

- Lytte til hverandre, samt respektere egne og andres grenser.
- Utvikle forståelse, respekt, toleranse og interesse for mangfold og ulikheter.
- «Steg for steg» i hverdagen.
- Tema i barnehagen der mangfold og samspill står i fokus. Vennskap og relasjonsbygging.
- Feire jul og påske i barnehagen med tradisjonsrike aktiviteter.
- Markere sentrale høytider i andre representerte kulturer i barnehagen.
- Utforske og under seg over eksistensielle-, etiske-, religiøse-, livssyns- og filosofiske spørsmål sammen med barna.
- Internasjonal måned der vi har fokus mangfold gjennom;
  - Internasjonal mat, land og kulturer.
  - Musikk, kunst og dans.
  - Familieformer

Nærmiljø og samfunn

Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utforske nærmiljøet i og rundt barnehagen • Vi lærer å hjelpe hverandre. • Viktige merkedager barna får kjennskap til.	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utforske nærmiljøet rundt barnehagen. • Delta i fellesskap og samlede aktiviteter. • Ta vare på hverandre. • Viktige merkedager barna får kjennskap til. • Grunnleggende forståelse om vårt samfunn og nærområde.	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utforske nærmiljøet rundt barnehagen. • Delta i fellesskap og samlede aktiviteter. • Demokratiske prinsipper, medbestemmelse • Hvor bor vi? • Utvikle forståelse for ulike tradisjoner og skikker • Få begynnende kunnskap om menneskerettigheter; FN's barnekonvensjon. • Viktige merkedager barna bør ha kjennskap til. • Få kjennskap til skole i nærområdet.

Hvordan:

- Jobbe i det daglige med å skape et godt barnehagemiljø, konflikthåndtering, sosialt samspill og vennskap.
- Gå turer i nærmiljøet som gir muligheter for lek og læring.
- «BlimE»- NRK Super
- Lekegrupper på tvers av avdelinger i barnehagen.
- Blålys-måned der vi jobber med å bli kjent med utrykningsetatene og trafikksikkerhet.
- Besøke nødetater i nærområdet.
- Vennebyen
- «Bli med heim» – NRK Super

Kommunale satsingsområder

1. Inkluderende barnehagemiljø

Gjennom dette satsingsområdet skal det jobbes systematisk og helhetlig for at alle barn skal få oppleve tilhørighet og være en del av fellesskapet i barnehagen.

For barnehagene i Senja kommune betyr dette, alle barn skal få oppleve tilhørighet og være en del av fellesskapet i barnehagen. Personalet skal spille en viktig rolle i å støtte barna og etablere gode relasjoner og utvikle vennskap.

Bakgrunn for arbeidet
<ul style="list-style-type: none">
• Barnehageloven og Rammeplanen.
• Overordnet målsetting for alle kommunale barnehager.
• Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen
Mål fra Rammeplanen
<ul style="list-style-type: none">
• Alle barn skal oppleve og høre til og være en del av fellesskapet i barnehagen
• Alle barn skal få oppleve å være i lek sammen med andre barn
• Alle barn skal få oppleve å være i et inkluderende fellesskap som legger til rette for at barna kan bidra i egen og andres læring.
Våre tiltak for å oppnå dette i år
<ul style="list-style-type: none">
• Personalet skal være deltakende i leken inne og ute
• Personalet skal inspirere og engasjere og legge til rette for gode lekemiljø ut ifra barnets utviklingsnivå
• Personalet skal være fysisk og psykisk til stede, hindre negative handlinger og ekskluderende adferd
• Personalet organiserer og legger til rette for mindre og større leke grupper ut fra barnas behov
• Alle barn skal oppleve å høre til og være en del av fellesskapet i barnehagen.
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
<ul style="list-style-type: none">
• Tolke og observere barna i alle situasjoner gjennom barnehagehverdagen
• Refleksjon på personal -og pedagogmøter
• Foreldreapp
• Bilder henges opp av barn og aktiviteter i barns høyde
• Ebba
Kompetanseutvikling
<ul style="list-style-type: none">
• Mobbeplanen for senja kommune
• Se film fra Udir om inkluderende barnehagemiljø og refleksjon i etterkant
• Personalveiledning

Helsefremmende oppvekst – HOPP

Helsefremmende Oppvekst - HOPP skal være et tverrfaglig kommunalt samarbeid som skal legge til rette for sunn livsstil for barn og unge i barnehager og skole. Vi skal jobbe for et bevisst forhold til helse, kosthold og aktivitet.

Prosjektet skal bidra til økt trivsel og forebygging av livsstilssykdommer og inaktivitet.

HOPP består av tre elementer:

- Fokus på sunt og godt kosthold
- Fokus på fysisk aktivitet
- Kompetanseheving blant de ansatte

Senja kommunes barnehager skal gjennom HOPP gi barna det beste grunnlaget for å lykkes og ha en sunn, aktiv og trygg oppvekst. Visjonen er at HOPP skal gjennomsyre hele lokalsamfunnet til å fremme befolkningens psykiske helse og livskvalitet.

Alle anbefalinger innenfor kosthold og fysisk aktivitet følger helsedirektoratets retningslinjer.

2.1 Kost og ernæring

Bakgrunn for arbeidet
<ul style="list-style-type: none">
• Barnehageloven og Rammeplanen.
• Overordnet målsetting for alle kommunale barnehager.
• Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen
Mål fra Rammeplanen
<ul style="list-style-type: none">
• Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.
• Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve matglede og matkultur
Våre tiltak for å oppnå dette i år
<ul style="list-style-type: none">
• Sunt kosthold og felles innkjøpslister etter egne retningslinjer fra HOPP

<ul style="list-style-type: none"> • De største barna skal smøre sin egen mat • Personalet skal være gode rollemodeller og ha en positiv fremtoning i forhold til kosthold • Vann som tørstedrikk, tilgang hele dagen igjennom, også ute • Barna får tilbud om frukt og grønt hver dag • Fokus på næringsrik mat, samt variasjon både ved kalde og varme måltider. • De største skal ha hver sin tur å hjelpe til på kjøkkenet
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
<ul style="list-style-type: none"> • Ebba • GLL metode • Refleksjon på personal – og pedagogmøter • Årsplan, månedsplan • Bruke foreldreappen • Bilder henges opp i garderoben av forskjellige aktiviteter
Kompetanseutvikling
<ul style="list-style-type: none"> • Delta i Hopp • Refleksjon på personal og pedagogmøter • Bruk av kostholdsveileder fra helsedirektoratet. • Personalveiledning

2.2 Barns psykiske helse

Bakgrunn for arbeidet
<ul style="list-style-type: none"> • Barnehageloven og Rammeplanen. • Overordnet målsetting for alle kommunale barnehager. • Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen
Mål fra Rammeplanen
<ul style="list-style-type: none"> • Barnas psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.
Våre tiltak for å oppnå dette i år
<ul style="list-style-type: none"> • Senja kommunes handlingsplan for å forebygge mobbing og krenking i barnehagen • Personalet skal bidra til at barna utvikler et bevisst forhold vedrørende retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser. <ul style="list-style-type: none"> - Barnehusets kroppskort - «Jeg vet å snakke sammen» - Snakke med barn om hva de tror andre barn føler hvis de er slemme med de.
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
<ul style="list-style-type: none"> • Foreldresamtaler- og møter • Refleksjon på personalmøter og pedagogmøter • Foreldreapp • Årsplan og månedsplan

<ul style="list-style-type: none"> • Observasjon • Samtale med barn og voksen • Bilder henges opp av barn og aktiviteter • GLL metode • Ebba
Kompetanseutvikling
<ul style="list-style-type: none"> • Delta i Hopp prosjekt • Samarbeid med PPT, helsesøster • Refleksjon på personal og pedagogmøter • Øve på avatarene i «snakke sammen» • Faglitteratur • Personalveiledning

2.3 Fysisk aktivitet

Bakgrunn for arbeidet
<ul style="list-style-type: none"> • Barnehageloven og Rammeplanen. • Overordnet målsetting for alle kommunale barnehager. • Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen
Mål fra Rammeplanen
<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger.
Våre tiltak for å oppnå dette i år
<ul style="list-style-type: none"> • 60 min daglig organisert fysisk aktivitet daglig for alle barn. • Minimum 2-3 timer utetid daglig for de eldste barna og tilpasset for de minste. • Personalet skal være aktive rollemodeller ute og inne. • Svømming for 5-åringene januar-mars
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
<ul style="list-style-type: none"> • Årsplan og månedsplan • Samtale med barn og foreldre • Evaluering på personalmøter • Pedagogisk ukesrapport i foreldreapp • Observasjon • GLL metode • Ebba
Kompetanseutvikling
<ul style="list-style-type: none"> • Delta i Hopp prosjekt • Faglitteratur • Personalveiledning

Planleggingsdager

Personalet i barnehagen har fem planleggingsdager i løpet av barnehageåret, og barnehagen er da stengt.

- 15. august
- 6. oktober
- 2. januar
- 10. mai
- 7. juni

Sommerstengt barnehage

Barnehagen er stengt 2-4 uker om sommeren. Dette fastsettes i samråd med SU før 1. februar inneværende år. Foreldrene melder inn barnas ferie mellom 01. – 15. april.

Barna skal ha fri fra barnehagen i 4 uker i løpet av barnehageåret, derav 3 uker sammenhengende i løpet av sommeren, fra 15. juni til 14. august.

Kildehenvisning

- Kunnskapsdepartementet. (2005). Lov om barnehage.
- Kunnskapsdepartementet. (2017). Rammeplan for barnehagen.
- Senja kommune. (2022). Plan for overgang barnehage-skole.
- Senja kommune. (2020). Vedtekter for barnehage.
- Senja kommune. (2019). HOPP-prosjekt.
- EBBA Assessments. (2022).

Illustrasjoner

- Logo fra HOPP- prosjekt, Senja kommune.
- Trygghetssirkel. Senja kommune, Oppstartsamtaler i barnehage – samtaleskjema.